

вото на единий и на другий. Както всяко въспитание съединява въ себе си силата и благостта въ различни съразмърности, така не е достатъчно бащата да има всичката сила и майката всичката нѣжност; трѣба всякой отъ тѣхъ да знае да съедини едното съ другото, но въ различни съразмърности. Защо, напримѣръ, бащата да лиши себе си отъ удоволствието толкова естественно да милва дѣтето си, защо дѣтето да се лиши отъ бащините си милвания, толкова приятни за дѣтето? Една съвершенно гола строгость докарва най злощастните послѣдствия. „Трѣба, казва Фенелонъ, радостта и дѣвърието да сѫ обикновенното расположение на дѣцата, инѣкъ умѣть имъ се помрачава, дързостта имъ се убива. Ако сѫ живостни, строгостта ги разгнѣвява; ако сѫ клѣкави, тя ги прави глупави, — страхътъ е като силните цѣрове които се употребяватъ въ опасни болести: тѣ прѣчистватъ, но измѣняватъ тѣлосложението, и исхабяватъ довегъ; душата управлявана отъ страхътъ е всякога по слаба“ За да може властъта да произведе своето дѣйствие, трѣба да нѣма ни най малко изгледъ на пристрастие: инѣкъ ти ще придобиешъ само покорността на тѣлото, но душата ще ти избѣгне. Какво важи че си сполучилъ да покоришъ дѣтето, а не да установишъ и да направишъ да въстържествува властъта ти. Колкото и покорно да бѫде дѣтето, ще дойде едно време когато то ще зависи само отъ себе си, и за какво ще ти послужатъ тогава застрашаванията, или до-